

krigens slutning udslidt og forældet som følge af manglende vedligeholdelse. Krigen havde medført åben inflation i en række lande, og en sanering af pengevæsenet var påkrævet. Den intereuropæiske samhandel var desorganiseret.

Samtidig stod Europa overfor de største vanskeligheder med hensyn til at skaffe betalingsmuligheder for de mest nødvendige tilførsler fra den ydre verden. Europa havde efter krigen et stærkt forøget behov for import fra oversøiske lande, særlig den vestlige halvkugle, medens Europas muligheder for at financiere en sådan import som følge af nedgangen i indtægter af oversøiske investeringer og nedgangen i fragttindtægter var væsentligt reduceret.

Det er på denne baggrund, de europæiske landes dollarnød og Marshall-hjælpen til Europa må ses.

Europas genopbygningsproblemer er belyst i de af Marshall-landene udarbejdede langtidsprogrammer. Det fremgår heraf, at der vil være meget betydelige vanskeligheder knyttet til opnåelsen af de mål, man ved Marshall-planen har sat sig, nemlig at de deltagende lande skulle være i stand til i løbet af en fireårsperiode at udbygge deres produktionsapparat og deres handel med oversøiske lande på en sådan måde, at førkrigstidens levestandard genoprettes, og der samtidig opnås balance i betalingerne overfor den ydre verden, herunder overfor dollarområdet.

Ved bestræbelserne for at indpasse Europas økonomi i verdensøkonomien vil det således ikke være tilstrækkeligt at tage sigte på at genoprette produktionsforholdene i Europa, som de var før krigen; men man skal tillige overvinde de vanskeligheder, der er fremkommet som følge af de stedfundne strukturelle ændringer i forholdet mellem Europa og de andre verdensdele. Disse ændringer består ikke alene i, at Europa nu har mistet sine oversøiske investeringer, men tillige i en langtidstrukturændring, som var begyndt allerede før krigen, og gav sig udtryk i, at de oversøiske lande i stedse stigende grad blev selvforsynende med færdigvarer, som de tidligere havde købt fra Europa.

Som følge af, at Europa under krigen har haft langt større ydre og indre økonomiske tab end Amerika, har *forholdet mellem det europæiske og det amerikanske pris- og omkostningsniveau* udviklet sig stærkt i Europas disfavør. De europæiske lande har derfor kun kunnet opnå ligevægt i betalingerne overfor dollarområdet enten gennem en meget betydelig reduktion af deres valutakurser i forhold til dollars eller gennem opretholdelse af importrestriktioner overfor dollarområdet. Selv om der under krigen har fundet visse forskydninger i valutakurserne sted, har disse dog langt fra været tilstrækkelige til at udligne de stedfundne forskydninger i de relative pris- og omkostningsniveauer. Konsekvensen har været, at man har måttet benytte andre midler, såsom valuta- og importrestriktioner, til at holde betalingsbalancen overfor dollarområdet i ligevægt. Trods den betydelige lettelse, der opnås ved Marshall-hjælpen, må de fleste af de europæiske lande således foretage en stærk begrænsning af importen fra dollarområdet.

Ved *Marshall-hjælpen* tilstræber man at fremme den europæiske genopbygning, således at omkostningsniveauet i Europa bringes ned og Europas konkurrenceevne dermed stimuleres. Af Marshall-landenes rapport vedrørende den europæiske genopbygning fremgår, at det vil være forbundet med de største vanskeligheder at opnå den ønskede balance i betalingerne overfor dollarområdet. Det kan næppe påregnes, at balance vil kunne tilvejebringes på en sådan måde, at der vil være skabt de nødvendige forudsætninger for *konvertibilitet mellem de forskellige europæiske valutaer og dollars* ved de gældende valutakurser, idet der trods genopbygningen næppe i løbet af 4-årsperioden kan forventes en sådan forøgelse af produktiviteten i Europa, at det amerikanske forspring på dette område indhentes. Såfremt ligevægt og konvertibilitet ikke opnås, må Europa antagelig fremdeles opretholde restriktioner m. v. til regulering af betalingsforholdet overfor dollarområdet.